

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘI GESTIUNEA AFACERILOR

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

“CONTRIBUȚII LA METODOLOGIA DE ANALIZĂ, SELECȚIE ȘI FINANȚARE A PROIECTELOR DE INVESTIȚII DIN FONDURILE STRUCTURALE EUROPENE”

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Ioan I. Trenca

Doctorand:

Laurențiu Droj

Cluj-Napoca, 2012

STRUCTURA TEZEI DE DOCTORAT

INTRODUCERE

CAPITOLUL I

PROGRAMELE DE FINANȚARE NERAMBURSABILE –CONCEPT, TIPOLOGIE, EFICIENȚĂ

- 1.1. Programele de finanțare nerambursabilă - instrumente de politică comunitară
- 1.2. Tipuri de programe nerambursabile derulate la nivel european și internațional
- 1.3. Opinii privind eficiența programelor de finanțare nerambursabilă

CAPITOLUL II

FINANȚĂRILE STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE – IMPORTANȚĂ ȘI ROL

- 2.1 Fondurile structurale - instrumente financiare specifice ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene
- 2.2 Rolul și importanța fondurilor structurale europene în cadrul Politicii de Coeziune a Uniunii Europene. Studiu privind perioada 2007-2013
- 2.3 Perspective ale evoluției fondurilor de finanțare nerambursabilă, la nivelul Uniunii Europene, în perioada 2014-2020

CAPITOLUL III

FINANȚĂRILE STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE – CAZUL ROMÂNIEI

- 3.1 Premise economice ale aderării României la Uniunea Europeană
- 3.2 Ajutoarele financiare din fonduri europene pre-aderare - cazul României. Studiu privind perioada 2000-2006
- 3.3 Finanțările structurale din fonduri europene post aderare – cazul României. Studiu privind perioada 2007-2013
 - 3.3.1 Documente strategice de programare a alocărilor financiare de fonduri nerambursabile a Uniunii Europene pentru România

3.3.2 Caracteristicile principalelor programe de finanțare structurală din fonduri europene și ale structurii instituționale existente pentru implementarea acestora în România

CAPITOLUL IV

CAPACITATEA DE ABSORBȚIE A FONDURILOR STRUCTURALE EUROPENE - ABORDĂRI METODOLOGICE, STUDIU EMPIRIC

- 4.1. Capacitatea de absorbție a fondurilor structurale europene – abordări teoretico-metodologice
- 4.2. Analiza capacității de absorbție a fondurilor structurale europene la nivelul Regiunii de Nord-Vest a României. Studiu de caz

CAPITOLUL V

ROLUL INSTITUȚIILOR FINANCIAR-BANCARE DIN ROMÂNIA ÎN DERULAREA PROIECTELOR DE INVESTIȚII FINANȚATE DIN FONDURI STRUCTURALE EUROPENE

- 5.1. Produse bancare suport livrate în vederea derulării proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene
- 5.2. Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri – implicații în asigurarea bancabilității proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene
- 5.3. Implicarea băncilor comerciale din România în implementarea proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene

CAPITOLUL VI

COMPATIBILITĂȚI PRIVIND BANCABILITATEA PROIECTELOR DE INVESTIȚII ȘI MECANISMUL FINANȚĂRILOR STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE

- 6.1. Caracteristicile evaluării cantitative și calitative folosită în selectarea proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene
6. 2. Studiul eficienței proiectelor de finanțare prin metoda Analizei Cost –Beneficiu. Identificarea elementelor metodologice comune ale sistemelor de evaluare bancară și cele ale instituțiilor europene implicate în derularea proiectelor de investiții
 - 6.2.1. Metodologia Analizei Cost Beneficiu – conținut, principii, avantaje, limite

- 6.2.2 Utilizarea metodologiei Analizei Cost Beneficiu în cazul Fondurilor Structurale Europene derulate în perioada 2007-2013. Studiu de Caz
- 6.3. Posibilități de perfecționare a mecanismului finanțării structurale din fonduri europene
 - 6.3.1 Analiza economică și financiară în cazul unui proiect finanțat din fonduri structurale europene. Studiu de caz
 - 6.3.2 Necesitatea introducerii bancabilității în cadrul analizei financiare a proiectelor finanțate din fonduri structurale europene
 - 6.3.3 Analiza de sensibilitate și risc privind proiectele finanțate din fonduri structurale europene
 - 6.3.4 Metode de corectare a valorii reziduale pentru a se asigura corelarea analizei bancare cu cea financiară solicitată de instituțiile europene în cadrul proiectelor finanțate din fonduri structurale europene
- 6.4. Sistem de indicatori economici și financiari relevanți utilizați în analizele bancare ale proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene. Aplicație econometrică.
- 6.5. Propuneri privind un sistem comun, al instituțiilor bancare din România și cele ale Comisiei Europene, de analiză economico-financiară a proiectelor de investiții finanțate din fonduri structurale europene

CONCLUZII, LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

Bibliografie

Anexe

Cuvinte cheie: metodologia de analiză, selecție și finanțare a proiectelor de investiții, fonduri structurale europene, bancabilitate, analiză economico-financiară, analiza cost beneficiu, evaluarea proiectelor de investiții, finanțarea proiectelor de investiții, selecția proiectelor de investiții, capacitatea de absorbție, investiții, creditare.

INTRODUCERE

Integrarea europeană a venit cu noi provocări pentru întreaga societate românească, cu precădere pentru promotorii proiectelor de investiții: companiile private dar și autoritățile publice locale, regionale și centrale. Oportunitățile majore pentru companiile din fostele țări candidate provin din libertatea operării pe Piața Comunitară Europeană și de posibilitatea de accesare a fondurilor structurale europene. Asemenea companiilor private și autorităților publice locale, regionale și centrale din alte țări candidate, companiile din România dar și autoritățile publice s-au reformat în vederea adaptării la cerințele noilor legislații europene dar și cu scopul de a accesa cu succes programele de finanțare europene create special pentru ele.

În același timp sistemul bancar a intenționat și în unele cazuri a și creat noi servicii care sunt dedicate entităților menționate mai sus cu scopul sprijinirii dezvoltării, derulării sau cofinanțării proiectelor implementate din Fondurile Structurale Europene. Lipsa de experiență în domeniu manifestată la nivelul solicitanților de fonduri structurale, la nivelul autorităților de management cât și la nivelul sistemului bancar la care se apelează spre finanțare creează impedimente serioase în vederea atingerii unei capacități de absorbție ridicate a fondurilor europene structurale în România (Fundația Soros România, 2009 și Departamentul pentru Afaceri Europene, 2009).

De asemenea se observă inexistența unei metodologii de implementare a programelor de finanțare adaptată la realitățile românești. O altă problemă majoră este necorelarea indicatorilor economici și financiari solicitați de Comisia Europeană cu cei bancari, astfel încât beneficiarii contractelor de finanțare structurală europeană ajung în situația în care nu reușesc să acceseze produse bancare de creditare prin care să-și asigure co-finanțarea sau să-și finanțeze fluxurile de numerar necesare implementării investițiilor finanțate.

În acest context prezenta teză de doctorat urmărește aducerea unor: **„Contribuții la Metodologia de Analiză, Selecție și Finanțare a Proiectelor de Investiții din Fondurile Structurale Europene”**, un subiect de interes major atât pentru potențialii beneficiari cât și pentru organismele de management, dar și pentru bănci pentru ca acestea să poată să pregătească produse bancare specifice domeniului.

Din domeniul vast al studiului utilizării fondurilor structurale europene principalele teme propuse spre abordare prin prezenta lucrare de cercetare sunt: identificarea programelor de finanțare esențiale la nivel european, analizarea factorilor care influențează capacitatea de absorbție, corelarea indicatorilor de performanță financiar-bancară cu cei de tip analiză-cost beneficiu ai Comisiei Europene și nu în ultimul rând reducerea riscurilor implementării și finanțării unor proiecte din fondurile structurale europene.

Obiectivele tezei

Teza de doctorat propusă a fi realizată sub denumirea de: **„Contribuții la Metodologia de Analiză, Selecție și Finanțare a Proiectelor de Investiții din Fondurile Structurale Europene”** reunește probleme comune atât mediului public (Uniunea Europeană, guvernarea națională, regională sau locală) cât și mediului privat (beneficiari, sistem bancar, etc.) a finanțării proiectelor de investiții din Fonduri Structurale Europene, cu o semnificație majoră în derularea de noi investiții strategice. Această lucrare își propune introducerea de aspecte teoretice și practice mai puțin cunoscute, de aplicare a unor modele și de interpretare a unui studiu de caz, fiind evidențiate principalele aspecte pozitive și negative care influențează capacitatea de absorbție și accesarea fondurilor structurale europene, în România, pentru finanțarea unor investiții în infrastructura de afaceri.

Obiectivul principal al acestei cercetări este de a studia aspectele teoretice și practice ale mecanismului finanțării proiectelor de investiții din fonduri structurale europene, în special de a examina corelarea indicatorilor de analiză a eficienței proiectelor de investiții impuși de către Comisia Europeană în comparație cu indicatorii solicitați a fi realizați de către sistemul bancar, ca principală entitate care asigură co-finanțarea proiectelor de investiții finanțate din fondurile structurale europene.

Demersul științific constă în identificarea, monitorizarea și evaluarea celor mai eficiente strategii de accesare a unei finanțări structurale europene, care să asigure nivelul cel mai bun al indicatorilor de referință a proiectului de investiții corelat cu un nivel suficient de bun al indicatorilor bancari astfel încât o entitate economică să poată beneficia atât de finanțare nerambursabilă cât și de un credit bancar de co-finanțare.

În acest context principalele ipoteze ale acestei lucrări care vor trebui demonstrate ulterior sunt:

- Capacitatea de absorbție a fondurilor structurale europene poate fi crescută în cazul introducerii unei metodologii adecvate cu efecte atât la nivelul solicitantului de finanțare cât și la nivelul autorităților de management și sistemului bancar.
- Există un nivel al indicatorilor financiari de analiză a eficienței proiectului de investiții care să asigure atât finanțarea acestuia din Fondurile Structurale Europene cât și să asigure cofinanțarea acestuia din resurse financiare bancare.
- Riscul de derulare și finalizare cu succes a unei investiții finanțate prin fonduri structurale europene poate fi redus prin utilizarea unor metode moderne integrate de management financiar și contabil introduse și aplicate în procesul de selecție a beneficiarilor de finanțare europeană.

Stadiul actual al cunoașterii și poziționarea în cadrul literaturii de specialitate

Subiectele de cercetare de mai sus, de dată extrem de recentă, sunt studiate în literatura de specialitate din ultimii ani, sub diversele lor aspecte. Lucrări publicate de către Reilly A. (2004), Elgar (2005), Dick (2005), iar mai recent Steunenbergh și Dimitrova (2007) dar și documente ale Comisiei Europene (2007), exemplifică și detaliază diversele aspecte ale integrării europene și a componentelor acesteia, inclusiv rolul programelor de finanțare structurale europene ca piloni esențiali de realizare a coeziunii economice și sociale și a creșterii competitivității statelor membre ale Uniunii Europene.

Extrem de relevante în domeniu sunt studiile efectuate sub egida Institutului European Român de către Drăgan (2003), Băleanu(2007), Bal, Luțaș, Jora, Topan(2007), Dziembala(2007) sau studiul efectuat de Lianu C. (2004) care particularizează politicile și strategiile privind finanțările structurale din fonduri europene cu unele analize extrem de detaliate și la nivelul implementării acestor programe pe teritoriul României.

În ceea ce privește strategia de asigurare a unei capacități optime de absorbție și a creșterii acesteia studiul efectuat de către Bourguignon și Sundberg (2006) ne aduce la cunoștință faptul că, capacitatea de absorbție este definită ca fiind „capacitatea țărilor, care au un nivel al veniturilor scăzut, de a absorbi în mod productiv un volum mare de ajutor financiar

internațional”, subiectul central din această lucrare fiind prioritizarea consumului ajutorului financiar internațional acordat.

În final, pentru o analiză cât mai detaliată a eficienței utilizării fondurilor europene structurale în România și a creșterii capacității de absorbție au fost studiați indicatorii de performanță atât de la nivel de proiect cât și cei bancari și au fost remarcate numeroasele diferențe dintre aceștia și au fost propuse măsuri corective prin intermediul lucrărilor următorilor autori: Boardman A., Greenberg D., Vining A., Weimer, D. (2004), Stancu, I (2006), Trenca I. (2006), Trenca I. (2008) dar și definirea metodologiei oficiale a Comisiei Europene din domeniu: European Commission (2002), European Commission (2006) sau European Commission (2008).

Metodologia cercetării științifice

Conform literaturii de specialitate analizate publicate în România dar și a celei existente pe plan internațional suportul științific al unei lucrări de doctorat este oferit de către utilizarea adecvată a metodelor tehnicilor, procedeele și instrumentelor în concordanță cu obiectul și tipul cercetării.

În vederea atingerii obiectivelor prezentei lucrări de doctorat sunt propuse a fi folosite următoarele metode de cercetare:

- Metoda de analiză și sinteză, inducția și deducția, analogia – care sunt principalele metode de cercetare științifică utilizate în mod direct în fazele inițiale ale lucrării: în capitolele I, II și III iar ulterior sunt folosite ca bază pentru metodele de cercetare economice, matematice și statistice.
- În capitolele IV, V și VI, odată cu trecerea la studii de caz sunt introduse metoda analizei factoriale și comparative, metodele statistico-matematic (clasificarea, analiza comparativă, analiza reprezentărilor grafice), metode de modelare economică și de previziune și utilizate în prezentarea modului în care principalii indicatori de eficiență financiară și cei bancari acționează asupra potențialului de finanțare a investiției și de accesare de credite de cofinanțare.

Acestea sunt metode de analiză cantitativă și calitativă și vor fi utilizate în conformitate cu metodologia recomandată de Comisia Europeană. Pentru realizarea lucrării de doctorat a fost

utilizată și analizată literatura națională și internațională de specialitate dar și rapoarte ale Uniunii Europene, Institutului European din România, Autorităților de Management ale Comisiei Europene, surse guvernamentale interne și internaționale dar și din sectorul neguvernamental. Vor fi utilizate metodologiile de analiză financiară, bancară, de eligibilitate sau analiza cost-beneficiu (conform metodologiei CE) cu toate componentele sale: analiza financiară, economică, de senzitivitate sau analiza de risc.

Structura și organizarea tezei

Având în vedere cele de mai sus și în vederea atingerii scopului pentru care a fost inițiată această cercetare este propusă a fi structurată pe două părți principale:

- **PRIMA PARTE** cuprinzând un capitol introductiv și primele trei capitole ale tezei este una de definire, clasificare și examinare din punct de vedere metodologic, conceptual și practic a conceptelor de finanțare nerambursabilă, a programelor europene de finanțare nerambursabilă atât la nivel continental cât și la nivelul României.

- Cea de a **DOUA PARTE** a acestei lucrări cuprinzând următoarele trei capitole de analiză și capitolul de Concluzii conține cu preponderență elemente de analiză și studiu de caz concrete în domeniul analizei capacității de absorbție la nivelul României, a rolului băncilor și metodelor bancare în procesul finanțării structurale europene. În final sunt prezentate concluziile cercetării, urmate de propuneri ulterioare, limite și perspective de completare sau extindere a acesteia.

Sinteza capitolelor lucrării este realizată în rândurile de mai jos:

SINTEZA CAPITOLULUI - INTRODUCERE

Capitolul „Introducere” este un preambul ce face legătura cu sfera cercetării problematice luate în studiu, făcând o trecere sumară în revistă a stadiului actual al cunoașterii și poziționarea în cadrul literaturii de specialitate din domeniul studiat, prezentând obiectivele prezentei teze și metodologia cercetării științifice. În finalul acestui capitolul se introduce și se prezintă structura și organizarea tezei.

SINTEZA CAPITOLULUI 1 - PROGRAMELE DE FINANȚARE NERAMBURSABILE – CONCEPT, TIPOLOGIE, EFICIENTĂ

Primul capitol al acestei teze de doctorat definește din punct de vedere conceptual ajutoarele financiare nerambursabilă, punând accentul pe elementele economice, financiare dar și pe cele politice ale transferurilor de resurse cunoscute sub denumirea de ajutoare financiare nerambursabile.

Asistența externă nerambursabilă este întâlnită încă din negurile istoriei având o evoluție strâns legată de evoluția istorică și economică a societății și devenind unul dintre cele mai importante instrumente de politică internă și externă. Astfel programele de finanțare nerambursabile sau programe de asistență externă nerambursabilă pot fi definite ca acele instrumente de politică internă și externă prin care se transferă resurse financiare sau non-financiare de la organizații donatoare la cele receptoare pe baza unor condiții specifice. De foarte multe ori asistența externă nerambursabilă este legată și de asistență externă/internă rambursabilă, oferită prin intermediul instituțiilor de credit.

Sunt de asemenea analizate în cadrul acestui capitol și principalele tipuri de ajutoare nerambursabile existente la nivel mondial, evoluția acestora și modificarea rolului acestora în timp ca instrumente financiare de aplicare a politicilor strategice de la nivel național și internațional. După anii '90 Comisia Europeană direct sau prin țările membre devine principalul organism furnizor de asistență externă nerambursabilă prin programele sale de finanțare atât cu destinație internă cât și cele destinate țărilor terțe(OECD, 2010). Aceste programe vor fi dezbătute pe larg în următoarele două capitole.

În finalul capitolului sunt prezentate și analizate sintetic controversesele cu privire la rolul și locul programelor de finanțare nerambursabile și principalele curente pro și contra acestora. Astfel, eficiență crescută și o capacitate de absorbție ridicată este solicitată atât de criticii cât și de promotorii ajutoarelor externe nerambursabile, dezbateri puternice cu privire la reformele necesare accesării de asemenea ajutoare nerambursabile având loc în lumea academică dar și în cea economică și politică. Acest subiect fiind abordat în mod detaliat din punct de vedere conceptual și din punct de vedere practic în capitolul al patrulea.

SINTEZA CAPITOLULUI 2 - FINANȚĂRILE STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE – IMPORTANTĂ SI ROL

Acest capitol tratează fondurile structurale europene în cele trei dimensiuni ale acestora din punct de vedere metodologic, al evoluției acestora și a perspectivei de dezvoltare a acestora în perioada 2014-2020.

Încă din primii ani și până astăzi dezvoltarea Comisiei Europene și mai târziu a organismelor Uniunii Europene are o legătură strânsă, chiar simbiotică, cu transferul unor ajutoare financiare nerambursabile către statele membre. Aceste transferuri au permis, ulterior, denumirea de fonduri structurale europene.

Principalele instrumente ale politicii de coeziune sunt cele trei fonduri structurale: Fondul Social European (înființat în anul 1958), Fondul European de Dezvoltare Regională (înființat în anul 1975) și Fondul de Coeziune(înființat în anul 1993) având alocată pentru perioada 2007-2013 o sumă de 347 miliarde Euro, reprezentând peste o treime din întregul buget European(Comisia Europeană, 2009)

Perioada de programare 2007-2013 este considerată una de expansiune maximă pentru programele de finanțare europene marcată de restructurarea masivă a fondurilor europene aflate la dispoziția Comisiei Europene prin reducerea acestora și gruparea mai clară a instrumentelor de finanțare structurale în funcție de obiectivele politicii europene. Totodată această perioadă a marcat dublarea fondurilor alocate celor 8 state care au aderat în 2004 și alocarea, în premieră de fonduri structurale României și Bulgariei conform unei analize a Economist Intelligence Unit(2007).

Programarea fondurilor structurale pentru perioada de analiză 2014-2020 este marcată de propuneri privind restructurarea fondurilor structurale, de creșterea nivelului de intervenție a acestora, integrarea acestora cu alte instrumente financiare(inclusiv bancare) și introducerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 ca și obiective prioritare.

SINTEZA CAPITOLULUI 3 – FINANȚĂRILE STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE – CAZUL ROMÂNIEI

Cel de-al **treilea** capitol, al acestei teze, tratează aspecte care privesc integrarea României în Uniunea Europeană și analizează programele europene pre-aderare și post-aderare de finanțare structurală de care beneficiază aceasta.

Astfel inițial sunt prezentate „Premisele economice ale aderării României la Uniunea Europeană” analizându-se prin intermediul agregării AGREGG95:GDP decalajele economiei românești față de cea a altor state membre pe parcursul perioadei de pre-aderare dar și schimbările majore din punct de vedere legislativ și organizatoric care au avut loc la nivel național în vederea integrării europene. Realizarea primelor Planuri Naționale de Dezvoltare și alocarea de resurse financiare pentru implementarea acestora sunt elemente majore de reformă adoptate de România în această perioadă. Cel mai important dintre aceste documente, datorită apropierii momentului aderării, Planul Național de Dezvoltare 2004-2006 s-a concentrat pe următoarele priorități: creșterea competitivității economice, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, dezvoltarea turismului, modernizarea agriculturii, dezvoltarea rurală, sprijinirea cercetării, inovării tehnologice și IT, etc. Implementarea acestor priorități s-a realizat prin intermediul unor programe de pre-aderare(în special SAPARD, ISPA și PHARE) susținute de programe naționale.

După aderare principalele documente de programare strategică ale României în vederea accesării și gestionării fondurilor structurale europene sunt: Planul Național de Dezvoltare și Cadrul Strategic Național de Referință, care reprezintă, la nivelul României, strategia convenită cu Comisia Europeană pentru implementarea politicilor europene de coeziune și dezvoltare regională și utilizarea instrumentelor structurale.

Cadrul Strategic Național de Referință(CSNR) 2007-2013 a fost adoptat în urma și pe baza prevederilor PND 2007-2013 și reiterează ca obiectiv cheie creșterea PIB-ului cu 10% până în anul 2015. Document programatic de implementare CSNR sintetizează un număr de cinci priorități pe baza cărora au fost stabilite cele șapte programe operaționale și programele complementare aferente.

SINTEZA CAPITOLULUI 4 – CAPACITATEA DE ABSORBȚIE A FONDURILOR STRUCTURALE EUROPENE - ABORDARI METODOLOGICE, STUDIU EMPIRIC

Dacă ne referim la **capitolul al patrulea** al acestei cercetări acesta este primul dintre capitolele de analiză practică, se preocupă de evaluarea unei tematici referitoare la: **„CAPACITATEA DE ABSORBȚIE A FONDURILOR STRUCTURALE EUROPENE - ABORDARI METODOLOGICE, STUDIU EMPIRIC”**.

Capacitatea de absorbție este, în general, definită ca fiind „*capacitatea țărilor cu venituri mici de a absorbi productiv un volum mare de ajutor extern*”, problema centrală fiind acordarea priorității cuvenite ajutoarelor nerambursabile recepționate (Bourguignon și Sundberg, 2006).

Analiza realizată de Boot et al (2001), este prima care a prezentat sistematic noțiunea de capacitatea de absorbție. În această lucrare capacitatea de absorbție a fost definită ca „*măsura în care un stat membru este capabil să consume într-un mod efectiv și eficient resursele financiare alocate prin intermediul fondurilor structurale*” (Boot, de Veet, Feeks, 2001). Pe baza acestei lucrări Wostner (2008) a stabilit încă trei factori specifici de influență ai capacității de absorbție: capacitatea de absorbție macroeconomică, capacitatea de absorbție managerial – administrativă și capacitatea financiară de absorbție.

Ulterior se trece la construirea unui studiu de caz în care este analizată capacitatea de absorbție pe zona de Nord Vest a României, pe trei domenii majore de intervenție aferente Programului Operațional Regional. Analizarea capacității de absorbție prin intermediul studiului de caz mai sus menționat a demonstrat la nivelul economiei românești există diferențe semnificative. Acestea sunt cauzate de un complex critic de factori interni de la nivelul beneficiarilor dar și externi, economici, care au dus la reducerea capacității de accesare a fondurilor europene.

Având în vedere că multe dintre elementele sesizate pe parcursul acestei analize indică faptul că există o legătură directă între capacitatea de absorbție, componentele financiare ale accesării, contractării și implementării unor proiecte de investiții și bancabilitatea acestora e absolut necesar stabilirea unui nivel al indicatorilor financiari la care un proiect să fie atât bancabil, cât și eligibil spre finanțare.

SINTEZA CAPITOLULUI 5 – ROLUL INSTITUTIILOR FINANCIAR-BANCARE DIN ROMÂNIA ÎN DERULAREA PROIECTELOR DE INVESTITII FINANTATE DIN FONDURI STRUCTURALE EUROPENE

În prima parte a celui de-al **cincilea capitol** se identifică principalele produse bancare dezvoltate în vederea asigurării de suport pentru realizarea de investiții finanțate din fonduri structurale europene. După lansarea în 2008 a principalelor programe structurale de finanțare europene, axate pe dezvoltarea competitivă a IMM-urilor un număr record de IMM-uri au aplicat pentru obținerea unor finanțări nerambursabile pentru realizarea investițiilor în cadrul diferitelor programe de finanțare, dar mai ales în cadrul POR și POS CCE, care au fost prezentate în capitolele anterioare. Acest succes inițial al IMM-urilor, care au aplicat cu succes și chiar au reușit obțină acces la finanțări europene a fost umbrit de o nouă problemă și mai acută: lipsa de resurse financiare pentru co-finanțarea investițiilor sau pentru susținerea cheltuielilor în etapele inițiale ale proiectului de finanțare.

În acest context, și în lipsa unor resurse interne suficiente de co-finanțare a proiectelor europene, beneficiarii acestora s-au întors din nou să caute sprijinul sectorului financiar-bancar: a băncilor și/sau Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri(FNGCIMM). Astfel majoritatea băncilor românești au creat pachet de produse specializate și dedicate în exclusivitate co-finanțării și/sau prefinanțării, garantării diferitelor tipuri de proiecte de finanțare europene acordate clienților pe baza unor metodologii de analiză bancare proprii.

Rolul sistemului bancar în asigurarea resurselor financiare necesare co-finanțării și derulării proiectelor de finanțare nerambursabile a devenit esențial. Dar așa cum subliniază numeroase studii, doar proiectele considerate „*bancabile*” pot apela cu succes și pot fi beneficiare de produse bancare specifice.

Un aspect demn de menționat este faptul că uneori metodologia bancară de calcul a acestor indicatori sau baza inițială de calcul este diferită față de cea a autorităților de management a fondurilor structurale ducând la indicatori calculați cu aceeași denumire dar care dau rezultate complet diferite.

Aceste elemente duc de foarte multe ori la blocarea în cadrul etapei de bancabilitate a unor proiecte considerate eligibile și cu punctaj foarte mare obținut la nivelul autorităților de management și evaluare. Astfel de foarte multe ori, chiar și cu complicitatea băncilor, beneficiarii prezintă două documentații de analiză a fluxurilor diferite: unul la nivelul Autorității de Management și altul la nivel bancar.

SINTEZA CAPITOLULUI 6 - COMPATIBILITĂȚI PRIVIND BANCABILITATEA PROIECTELOR DE INVESTIȚII ȘI MECANISMUL FINANȚĂRILOR STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE

Cel mai consistent capitol al acestei cercetări, cel de-al **șaselea**, este unul preponderent practic, de analiză a „**COMPATIBILITĂȚILOR PRIVIND BANCABILITATEA PROIECTELOR DE INVESTIȚII ȘI MECANISMUL FINANȚĂRILOR STRUCTURALE DIN FONDURI EUROPENE**”. În cadrul acestui capitol sunt construite studii de caz bazate pe problematici reale de la nivelul proiectelor de finanțare europene bazate în special pe relația sinuoasă dintre eligibilitatea spre finanțare a proiectelor și bancabilitatea acestora.

Așa cum am menționat deseori în această lucrare accesul la fondurile structurale europene a dus la schimbarea modului de planificare a activităților economice în cadrul companiilor private românești. Managerii sau proprietarii acestora au început să urmărească cu interes lansările de noi linii de finanțare deoarece și-au dat seama că fondurile europene pot completa sursele proprii în realizarea proiectelor de investiții de la nivelul companiilor. Tratarea proiectului de finanțare și a banilor europeni drept panaceul universal pentru rezolvarea problemelor financiar-economice și/sau sociale la nivelul beneficiarilor devine un mare pericol subliniat chiar și de către specialiști.

În vederea identificării unor aspecte comune mai multor programe de finanțare, s-au studiat criteriile de evaluare a celor mai populare programe europene de finanțare în infrastructură pentru IMM-uri din cadrul POR Axa 4.1, Axa 4.3 și 5.2 și din cadrul POS CCE Axa 1. Astfel în cadrul prezentei lucrări sunt analizate în mod teoretic și practic analiza cost beneficiu și componentele acesteia: analiza financiară, analiză economică și analiza sensibilității și riscului așa cum sunt acestea definite în metodologia Comisiei Europene(CE).

În vederea evitării unor confuzii între diversele metodologii de analiză financiară și economică, pentru Analiza Economico - Financiară, parte a Analizei Cost Beneficiu se va utiliza termenul de Analiză Economico - Financiară CE.

În cadrul acestor analize sunt introduse elemente de bancabilitate a proiectelor și sunt propuse elemente de ajustare a unor neconcordanțe dintre Analiza Cost Beneficiu și cea bancară. Se efectuează de asemenea analize și se propune corectarea unor metode de stabilire a valorii reziduale, altă mare controversă în domeniul analizei eficienței unui proiect din punct de vedere bancar și cel al fondurilor structurale.

Cu scopul stabilirii și selectării unor indicatori cu preponderență bancari care să fie introduși în analiza de eligibilitate a Comisiei Europene s-a trecut la utilizarea unor metode statistice și economice de modelare a acestora.

Astfel s-a remarcat faptul că, corelarea criteriilor de acordare a finanțării nerambursabile, a indicatorilor de analiză economică-financiară CE cu criteriile de acordare a creditelor bancare ar putea fi o soluție pentru rezolvarea mării provocări actuale: transformarea proiectelor finanțabile în proiecte bancabile și prin aceasta creșterea capacității de absorbție la nivelul beneficiarilor.

Principalul segment de analiză din această secțiune consistă în analizarea și propunerea unui model de evaluare a unui proiect de finanțare care să conțină atât componente de analiză bancară cât și cele solicitate de către Comisia Europeană.

În acest context la finalul acestui capitol pe baza tuturor elementelor de analiza s-a propus un sistem comun analiză, evaluare și selecție pentru proiectele de investiții care să fie acceptat atât de către sistemul bancar cât și de către Comisia Europeană. Ulterior acest sistem a fost testat și validat în cadrul unui studiu de caz.

SINTEZA CAPITOLULUI – CONCLUZII, LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

În ceea ce privește ultimul capitol: **CONCLUZII, LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII**, acesta este destinat prezentării concluziilor autorului în urma cercetării, va evidenția unele recomandări atât la nivelul construcției indicatorilor bancari și ai celor de proiect specifici cât și la nivelul elaborării metodologiei de implementare a programelor europene de finanțare structurală în România corelată cu metodologia bancară. De asemenea va propune spre studiu nevoile de cercetare ulterioară rămase neacoperite de prezenta lucrare de doctorat. Având în vedere importanța majoră a acestui capitol principalele concluzii vor fi prezentate pe larg în rândurile de mai jos.

CONCLUZII

Teza de doctorat propusă a fi realizată sub denumirea de: „**Contribuții la metodologia de analiză, selecție și finanțare a proiectelor de investiții din fondurile structurale europene**” reunește probleme comune atât mediului public (Uniunea Europeană, guvernarea națională, regională sau locală) cât și mediului privat (beneficiari, sistem bancar, etc.) a finanțării proiectelor de investiții din Fonduri Structurale Europene, cu o semnificație majoră în derularea de noi investiții strategice atât pe plan național cât și pe plan european.

O noțiune extrem de discutată din punct de vedere economic, social și politic, programele de finanțare nerambursabile sunt, în același timp, abordate rar din punct de vedere conceptual dar și asupra aspectelor practice de către lumea științifică din domeniul economic românesc. Astfel demersul științific al prezentei lucrări a costat în identificarea, monitorizarea și evaluarea celor mai eficiente strategii de accesare a unei finanțări structurale europene, care să asigure nivelul cel mai bun al indicatorilor de referință a proiectului de investiții corelat cu un nivel suficient de bun al indicatorilor bancari astfel încât o entitate economică să poată beneficia atât de finanțare nerambursabilă cât și de un credit bancar de co-finanțare.

Din punct de vedere conceptual programele de finanțare nerambursabile sau programele de asistență externă nerambursabilă pot fi definite ca acele instrumente de politică internă și externă prin care se transferă resurse financiare sau non-financiare de la organizații donatoare la cele receptoare pe baza unor condiții specifice. Desigur, aceste transferuri se fac în vederea

satisfacerii unor interese cu caracter economic, politic sau social și în vederea promovării unor anumite ale politicii externe ale furnizorilor de asistență nerambursabilă așa cum subliniază Hunt(1987). Inițial concepută ca și un transfer cu scop politic sau militar asistența nerambursabilă financiară și materială a cunoscut o evoluție fantastică odată cu primele programe nerambursabile moderne și, în special, apariția programelor de finanțare structurale europene.

Viziunea politică a fondatorilor UE a fost din start aceea că se poate ajunge la o mare piață unică europeană eficientă nu numai prin măsuri de liberalizare și deschidere a piețelor, de îngădire a barierelor din calea forțelor pieței, dar și prin măsuri de intervenție pentru o anumită apropiere a nivelurilor de dezvoltare economică a statelor membre, intervenție care a contribuit la reducerea disparităților de dezvoltare. Pentru a finanța acest volum mare de transferuri au fost construite mai multe fonduri, așa – numite structurale(Jovanovic 2005).

Astfel încă din primii ani și până astăzi dezvoltarea Comisiei Europene și mai târziu a organismelor Uniunii Europene are o legătură strânsă, chiar simbiotică, cu transferul unor ajutoare financiare nerambursabile către statele membre. În urma unei evoluții explozive programele europene de finanțare structurale: Fondul Social European, Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune sunt în acest moment principalele instrumente de politică europeană la nivelul statelor membre și dețin peste o treime din întregul buget European(Comisia Europeană, 2009).

La momentul aderării la Uniunea Europeană, România avea decalaje consistente la nivelul principalilor indicatori economici atât față de țările care formează grupul UE-10, dar și față de majoritatea celorlalte țări candidate. Beneficiară a unor programe de finanțare nerambursabile din fondurile de pre-aderare (PHARE, ISPA și SAPARD) România a avut acces la fondurile europene structurale abia începând cu anul 2007. În perioada de programare 2007-2013 asistența financiară structurală s-a concentrat și a fost alocată pe baza a șapte programe operaționale și programele complementare aferente.

Unul dintre cele mai dezbătute subiecte din această perioadă atât la nivelul României cât și la nivelul celorlalte state membre este capacitatea de absorbție și creșterea acesteia. După anul 2013 subiectul va deveni critic atunci când se va accelera implementarea proiectelor rămase

pentru a fi decontate până la finalul anului 2015, conform politicii operaționale de cheltuire a resurselor financiare într-o perioadă de n+2 ani. La nivelul Uniunii Europene capacitatea de absorbție a fost definită ca „*măsura în care un stat membru este capabil să consume într-un mod efectiv și eficient resursele financiare alocate prin intermediul fondurilor structurale*” (Boot, de Veet, Feeks, 2001).

În prezenta lucrare s-a propus spre analiză un studiu de caz al capacității de absorbție la nivelul României – Regiunea de Nord Vest și s-au tras unele concluzii aferente și au fost propuse măsuri de corectare a deficiențelor sesizate. S-a remarcat faptul că există o legătură directă între capacitatea de absorbție, componentele financiare ale accesării, contractării și implementării unor proiecte de investiții și bancabilitatea acestora și în acest context e absolut necesară stabilirea unui nivel al indicatorilor financiari la care un proiect să fie atât bancabil cât și eligibil spre finanțare.

După aderarea la Uniunea Europeană și în contextul crizei financiare rolul sistemului bancar a suferit o transformare profundă în relația cu beneficiarii proiectelor de finanțare europene: produse bancare specializate au fost dezvoltate și scoase pe piață de către unele bănci românești în vederea atragerii de clienți interesați de produse bancare specializate destinate co-finanțării sau sprijinului implementării proiectelor. Dacă în anul 2007 principala sursă de finanțare/co-finanțare a investițiilor era considerată a proveni din sursele proprii, începând cu accesarea programelor europene de infrastructură sistemul financiar-bancar a devenit factorul dominant în garantarea sau asigurarea resurselor financiare destinate co-finanțării sau sprijinului implementării proiectelor. Numeroase produse bancare dar și normele de acordare a creditelor au fost adaptate la cerințele beneficiarilor de finanțare.

Astfel așa cum s-a prezentat anterior unii indicatori financiari și unele criterii de selecție au devenit esențiale în analiza bancară. De asemenea s-au remarcat unele contradicții dintre sistemul de analiză bancar și cel al eligibilității proiectelor de finanțare, ceea ce a dus la apariția unor situații surprinzătoare în care unele proiecte au fost acceptate spre finanțare nerambursabilă dar nu au avut acces la credite bancare și, în acest context, au eșuat și nu au fost implementate sau au fost implementate cu rezultate nesatisfăcătoare.

După cum reiese din studii recente(Hampl et all, 2011) realizarea de investiții în infrastructură este condiționată de transformarea acestor investiții în unele rentabile: bancabile. Aceasta este o condiție esențială, chiar dacă termenul „profitabil” este perceput diferit de către diversele părți interesate: bănci, companii de management de proiect, beneficiari, autoritățile europene / naționale de management.

De multe ori se ajunge la situația în care sunt propuse proiecte care nu au relevanță reală pentru solicitanți sau care ulterior eșuează din lipsa de experiență în domeniul implementării proiectului sau al afacerii în general. Tratarea proiectului de finanțare și a banilor europeni drept panaceul universal pentru rezolvarea problemelor financiar-economice și/sau sociale la nivelul beneficiarilor devine un mare pericol subliniat chiar și de către specialiști.

Într-o prezentare denumită „Coresponsabilitatea – Cheia Succesului” Iorga(2011) atrage atenția cu privire la patru aspecte demne de menționat la nivelul beneficiarilor:

- Faptul că „fondurile europene sunt fonduri publice”
- Faptul că „fondurile europene nu sunt pentru beneficiari „fără bani”,,
- Faptul că „fondurile europene nu sunt o „soluție de urgență”,,
- Faptul că „fondurile europene sunt o școală a managementului resurselor”

În aceste condiții devine evident că îndeplinirea criteriilor de eligibilitate și obținerea unui punctaj cât mai mare la evaluarea proiectului este una dintre principalele preocupări la nivelul aplicanților de proiecte, pe de o parte. Pe de altă parte, ca și contrabalansare a acestei tendințe, la nivelul autorităților contractante s-a produs un proces continuu de actualizare a ghidurilor de finanțare, în general, și a grilelor de evaluare în special.

Principalele criterii de selecție a proiectelor au fost studiate și ulterior au fost propuse modalități de corectare a modului de calcul a anumitor indicatori, introducerea unor noi elemente de analiză cu specific bancar în analiza eligibilității proiectelor din fondurile structurale europene la finalul acestei cercetări s-a elaborat și recomandat aplicarea unui sistem mixt de selecție a proiectelor care să îmbine specificul criteriilor prevăzute în metodologia de selecție a Uniunii Europene cu cele bancare.

Referințe bibliografice

Books

1. Agere, Sam - *Promoting good governance*, Commonwealth Secretariat, London UK, 2000
2. Banacu, Cristian - *Sinergetica sistemelor tehnico-economice de eco-management și capital intelectual*, Editura Academiei de Științe Economice, București, Romania, 2004
3. Bauer, M. W. - *A Creeping Transformation? The European Commission and the Management of Structural Funds in Germany*; Library of Public Policy and Public Administration, Kluwer, 2001
4. Bauer, P. T. - *Dissent on Development*. Harvard University Press, Cambridge, Mass., Statele Unite ale Americii, 1972
5. Boardman A., Greenberg D., Vining A., Weimer, D. – *Analiza Cost beneficiu concepte și practică*, Editura Arc, Chișinău, Republica Moldova, 2004
6. Boot L., de Vet J.-M., Feekes F. - *Absorption capacity for Structural Funds in the regions of Slovenia*, Final Report, NEI, Rotterdam, the Netherlands, 2001
7. Brooks, C. - *Introductory Econometrics for Finance*, Cambridge University Press, The Edinburgh Building, Cambridge CB2 8RU, UK, 2008
8. Business Dictionary - Available Online at: <http://www.businessdictionary.com/definition/bankable.html>, 2012
9. Citybank. *Basics of Corporate Finance*, Edited by Professional Development Center of Latin America Global Finance and the Citibank Asia Pacific Banking Institute, United States, 1994.
10. Constantinescu, N.N. - *Probleme ale metodologiei de cercetare în știința economică*, București, Ed. Economică, 1998.
11. Collier, Paul - *Is Aid Oil? An analysis of whether Africa can absorb more aid*. Centre for the study of African Economies, Oxford University, 2005
12. Damodaran, Aswath. - *Investment valuation 2nd Ed. – Tools and techniques for determining the value of any asset*, Edited by John Wiley & Sons, New York, United States, 2002

13. Damodaran, Aswath. - *Lecture Notes - Valuation – Part I: Discounted Cashflow Valuation*, Stern School of Business, New York University, Damodaran Online Home Page, <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>, United States, 2011
14. David Stuckler and Sanjay Basu - *Six Concerns about Data in the (Dead) Aid Debate* GEG Brief, University of Oxford, GEG's Governing Aid programme, Oxford, <http://www.globaleconomicgovernance.org/wp-content/uploads/Stuckler-and-Basu-Six-concerns-about-data-in-the-dead-aid-debate.pdf>, 2010
15. de Renzio, Paolo - *Buying Better Governance: The Political Economy of Budget Reforms in Aid-Dependent Countries*, GEG Working Paper 2011/65 (September 2011), University of Oxford, GEG's Governing Aid programme, Oxford, <http://www.globaleconomicgovernance.org/wp-content/uploads/DeRenzio.Buying-Better-Governance1.pdf>, 2011
16. Dick, L. - *Guide to the European Union*, The Economist Books in association with Profile Books Ltd., London UK, 2005
17. Drucker, Peter - *Post-Capitalist Society*, Harper Paperbacks, New York, United States, 1993
18. Easterly, W. - *The White Man's Burden: Why the West's Efforts to Aid the Rest Have Done So Much Ill and So Little Good*, New York, Penguin Press, 2006
19. Edwards, Michael - *Future Positive: International Co-operation in the 21st Century*, Earthscan Publications, London, UK, 2004
20. Ekelund, Robert, Hébert, Robert - *Secret Origins of Modern Microeconomics: Dupuit and the Engineers*, University of Chicago Press, Chicago, Statele Unite, 1999.
21. Evans, Andrew – *The E.U. Structural Funds*, Oxford University Press, Oxford, United Kingdom, 1999, reprinted in 2004
22. Friedlob, G. T., Schleifer, L. F. - *Essentials of financial analysis*, Edited by John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey, United States, 2003
23. Gapenski, L. C. - *Healthcare finance: an introduction to accounting and financial management*, Edited by Association of University Programs in Health Administration and by Health Administration Press, United States, 2005
24. Goldsmith, Edward, Mander, Jerry - *The Case Against the Global Economy - and for a turn towards localization*, Earthscan Publishing, London, 2001
25. Grossman, G.M., Helpman, E. - *Innovation and Growth in the Global Economy*, MIT Press, MA, Cambridge, 1991

26. Helfert, E. - *Financial Analysis: Tools And Techniques - A Guide For Managers*, Edited by The McGraw Hill Companies, United States, 2001
27. Hervey, Tamara - *European Social Law and Policy*, Longman Publishing, London, United Kingdom, 1998.
28. Hanley, Nick, Spash, Clive - *Cost-Benefit Analysis and the environment*, Edward Elgar Publishing Ltd., Gower House Aldershot, United Kingdom, 1993
29. Hjertholm, Peter, Howard, White - *Foreign Aid in historical perspective*, in F Tarp Ed. Foreign Aid Development, Routledge, London and New York, 2000
30. Hunt, M.H.- *Ideology and U.S. foreign policy*, New Haven, CT: Yale University Press, United States, 1987
31. Institute for Housing and Urban Development Studies and Erasmus University Rotterdam - *Research Methods and Techniques Reader/Handout*, Rotterdam, The Netherlands, 2003
32. Jovanovic, Miroslav - *The Economics of European Integration – Limits and Prospects*, Edward Elgar Publishing Limited, Cheltenham, United Kingdom and Edward Elgar Publishing, Inc., Northampton, MA, United States, 2005
33. Kaliski et all - *Encyclopedia of Business and Finance - Second Edition*, Edited by Macmillan Reference USA, United States, 2007
34. Kanbur, Ravi - *The economics of International Aid*, Cornell University, online: <http://www.arts.cornell.edu/poverty/kanbur/handbookaid.pdf>, United States, 2003
35. Krugman, Paul - *The Return of Depression Economics*, W. W. Norton & Company, New York, United States, 1999
36. Kumar, R. - *Research Methodology: A step-by-Step Guide for Beginners*, Sage Publications, London, 2005
37. Lancaster, Carol - *Aid to Africa: So Much To Do, So Little Done*, University of Chicago Press, Chicago, United States, 1999
38. Ley, E. - *On the Improper use of the Internal Rate of Return in Cost-Benefit Analysis*, World Bank Institute, Washington D.C., 2007
39. Lianu, C. - *Asistența externă nerambursabilă în contextul integrării economiei românești în structurile europene*, Editura Economică, București, 2003
40. Lipsey, Richard, Crystal, Alec - *An Introduction to Positive Governance*, Oxford University Press; 8th Revised edition, Oxford, United Kingdom, 2005

41. Livingston, John Leslie, Grossman, Theodore - *The portable MBA in finance and accounting*, Edited by John Wiley & Sons, New York, United States, 2002
42. McGillivray, Mark, Feeny, Simon - *Aid and Growth in Fragile States*, Working Papers RP2008/03, World Institute for Development Economic Research (UNU-WIDER), 2008
43. Moravcsik, Andrew - *The Choice for Europe. Social Purpose and State Power from Messina to Maastricht*, London: UCL Press, 1999.
44. Moyo, Dambisa - *Dead Aid: Why Aid Is Not Working and How There Is a Better Way for Africa*, Penguin Books, New York, United States, 2009
45. OECD - *Philanthropic Foundations and Development Co-operation*, OECD - Off-print of the DAC Journal 2003, Volume 4, No. 3, OECD Publications, Paris, France <http://www.oecd.org/dataoecd/23/4/22272860.pdf>, 2003
46. Organization for Economic Cooperation and Development - *Cost-Benefit Analysis and the Environment: Recent Developments* – Organization for Economic Cooperation and Development, London, United Kingdom, 2006
47. Pastor, R. - *Toward A North American Community: Lessons from the Old World for the New*, Peterson Institute for International Economics, online: <http://bookstore.piie.com/book-store/331.html>, Washington DC, 2001
48. Randall, Allen - *Resource Economics, An Economic approach to Natural Resources and Environmental Policy*, John Willey and Sons Ltd., 1987
49. Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A. - *Research Methods for Business Students*, Prentice Hall, 5th Edition, 2009
50. Schuwer, P. - *Tratat practic de editare*, Timișoara, Ed. Amarcord, 1999
51. Stancu, Ioan - *Finanțe Ed. a IV-a*, Editura Economică, București, 2006
52. Stiglitz, Joseph - *Globalizarea: speranțe și deziluzii*, Editura Economică, București, 2003
53. Trenca, Ioan - *Metode și tehnici bancare.Ed 3-a*, Casa cărții de știință Cluj-Napoca, 2006
54. Trenca, Ioan - *Tehnica bancară. Ed 3-a*, Casa cărții de știință Cluj-Napoca, 2008
55. Thurow, Lester – *False Dawn, The End of Laisser-Fair*, Penguin Publishing House, London, United Kingdom, 1996
56. Van den Berg, L. - *The Organising Capacity of Metropolitan Regions*, Euricur Series, Ashgate, Altershot, 1997

57. Van Hauwermeiren M., Vose D., Vanden Bossche S. - *A Compendium of Distributions (second edition)*. [ebook]. Vose Software, Ghent, Belgium. Available from www.vosesoftware.com, 2012
58. Vinter, G. - *Project Finance - A Legal Guide*, Sweet and Maxwell Ltd., 3rd Edition, London, United Kingdom, 2006
59. Wallace H., Wallace W., Polack M. – *Policy Making in the European Union*, Oxford University Press, United Kingdom, 2005
60. Wostner, P. - *The Microefficiency of EU Cohesion Policy*, European Policies Research Centre, Glasgow, 2008

Articole, Rapoarte de specialitate

61. Bal, A., Luțaș, M., Jora, O., Topan, V. - *Studiul nr. 1 - Scenarii privind evoluțiile comunitare în domeniul competitivității, politicii de coeziune și politicii de dezvoltare regională*, Studii de strategie și politici (SPOS 2007), Institutul European Român, București, www.ier.ro, 2007
62. Bauer, P. T. - „N. H. Stern on Substance and Method in Development Economics.” *Journal of Development Economics* 2: 387–405, 1975
63. Barry, Tom, Carlsen, Laura, Gershman, John - *The Good Neighbor Policy—A History to Make Us Proud* (Silver City, NM: International Relations Center, April 2005), online at: <http://www.irc-online.org/content/commentary/2005/0503ggn.php>, 2005
64. Băleanu, A. - *Impactul fondurilor structurale – Aspecte calitative*, Working Paper nr. 20, Institutul European Român, București, www.ier.ro, 2007
65. Boldrin, Michele, Canova, Fabio - *Regional Policies and EU Enlargement (February 2003)*. Editată în cadrul CEPR Discussion Paper No. 3744. Centre for Economic Policy Research, London, United Kingdom. Disponibilă online la: <http://ssrn.com/abstract=385200>, 2003
66. Bourguignon, F., Sundberg, M. - *Absorptive Capacity and Achieving the MDG's*, UNU-WIDER, Research Paper No. 2006/47, Washington D.C, 2006
67. Collier, Paul, Dollar, David - *Can the World Cut Poverty in Half? How Policy Reform and Effective Aid Can Meet International Development Goals*, World Development, Elsevier, vol. 29(11), pages 1787-1802, November, 2001

68. Cace, C., Cace, S., Iova, C., Nicolăescu, V. - *Absorption capacity of the structural funds. Integrating perspectives*, in „Revista de cercetare și intervenție socială, vol. 27”, Iași, Romania, 2009
69. Capital - *Volksbank: Numai 15% din fondurile structurale de la UE sunt destinate IMM-urilor*, articol publicat în ziarul Capital – variant electronic 22.09.2012, disponibil online: <http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/volksbank-numai-15-din-fondurile-structurale-de-la-ue-sunt-destinate-imm-urilor-171992.html>, 2012
70. Cojanu, V., Dima, A., Mușetescu, R., Pîslaru, D., Stănculescu, M. - *Cerințe specifice ale gestionării instrumentelor structurale și implicațiile pentru România*, Institutul European din Romania, București, 2004
71. Cojanu, V. - *What is at stake for Romania in the process of European Integration?*, în Romanian Journal of European Affairs vol. 3 no. 3, Institutul European din România, București, 2003
72. Constantin, D. L. - *Small and medium enterprises, regional development and networking: the emerging framework in Romania*, în Romanian Journal of European Affairs vol. 2 no. 4, Institutul European din România, București, 2002
73. Costân, D. - *The politics of evaluation in co-financed projects: the case of scottish executive and the evaluation of the structural funds*, în Romanian Journal of European Affairs vol.9 no. 2 , Institutul European din Romania, București, 2009
74. Ciupagea, C., Jula, D., Marinaș, L., Țurlea, G., Unguru, M., Gheorghiu, R. - *Evaluating costs and benefits of romania's integration into the European Union*, în Romanian Journal of European Affairs vol.4 no. 4, Institutul European din Romania, București, 2004
75. Ciupagea, C.(coord.), Manoleli, D., Niță, V., Papatulică, M., Stănculescu, M. - *Studiul nr. 3 - Direcții strategice ale dezvoltării durabile în România*, Studii de strategie și politici (SPOS 2006), Institutul European Român, București, www.ier.ro, 2006
76. Dalgaard, C.-J., Hansen, H., Tarp, F. - *On The Empirics of Foreign Aid and Growth*, The Economic Journal, 114: F191–F216. doi: 10.1111/j.1468-0297.2004.00219.x, 2004
77. Departamentul pentru Afaceri Europene - *Consilier European nr. 9*, Departamentul pentru Afaceri Europene, Guvernul României, Bucharest, Romania, 2009
78. Drăgan, G. - *România și managementul Instrumentelor Structurale*, Working Paper nr. 5, Institutul European Român, București, www.ier.ro, 2003

79. Dupuit, Arsène Jules Étienne Juvénal - *De la mesure de l'utilité des travaux publics*, Annales des ponts et chaussées, Second series, 8, Paris, Franța, 1844
80. Dziembala, M. - *The regional cooperation in the enlarged European Union – towards a united and more competitive Europe*, în Romanian Journal of European Affairs vol.7 no. 2, Institutul European din Romania, București, 2007
81. Easterly, W. - *Can Foreign Aid Buy Growth?*, Journal of Economic Perspectives 17: 23–48, 2003
82. Easterly, W. - *Why does foreign aid fail?*, Publicație electronică <http://bigthink.com/ideas/5035>, 2007
83. Easterly, W. - *Can the West Save Africa?*, Journal of Economic Literature 47: 373–447, 2009
84. Economist Intelligence Unit - *Plugging in EU Funds and Technology in the New Member States*, The Economist, London, UK, 2007
85. Eze, N. I. - *Project Financing Renewable Energy Projects: Can the Clean Development Mechanism Improve the Bankability of Renewable Energy Projects in Developing Countries?* Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1851908> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1851908>, 2010
86. Fundația Soros România - *Accesul Autorităților Locale la Fondurile Europene*, Fundația Soros România, online: <http://www.osf.ro/ro/index.php>, 2009
87. Hampl, N., Lüdeke-Freund, F., Flink, C., Ade, V., Olbert, S. - *The Myth of Bankability - Definition and Management in the Context of Photovoltaic Project Financing in Germany*, Goetzpartners & COLEXON (2011). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2067077> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2067077>, 2011
88. Horvat, Andrej - *Absorption Problems in the European Union's Structural Funds Focussing on Administrative Absorption Capacities in the Candidate Countries*; Vienna University of Economics and Business Administration; Ph.D. thesis, January, 2004
89. Horvat, Andrej, Maier, G. - *Regional development, Absorption problems and the EU Structural Funds; Some aspects regarding administrative absorption capacity in the Czech Republic, Estonia, Hungary, Slovakia and Slovenia*, European Regional Science Association, Vienna, Austria, 2004
90. Iancu, A. - *Real convergence and integration*, în Romanian Journal of European Affairs vol.7 no. 4, Institutul European din Romania, București, 2007

91. Iorga, Sorin Corneliu - *Coresponsabilitatea – Cheia Succesului* prezentată la Conferința *Caravana Fondurilor Europene – Cum vor schimba fondurile europene România?*, 24 martie 2011, București, România, 2011
92. Institutul European Român - *Uniunea Europeană: Istoric, Instituții, Procese Decizionale*, Institutul European Român, București, România, online: <http://www.ier.ro/documente/formare/EU.pdf>, 2003
93. Kemmerling, Achim, Thilo, Bodenstein - *Ripples in a Rising Tide: Why Some EU Regions Receive More Structural Funds Than Others Do*, publicată în cadrul Center for European Studies Working Paper Series #157, Harvard, United States, online: http://www.ces.fas.harvard.edu/publications/docs/pdfs/CES_157.pdf, 2008
94. KPMG - *EU Funds in Central and Eastern Europe – Progress Report 2007-2010*, KPMG Tanácsadó Kft, Hungary, Budapest, 2011
95. Lerrick, Adam, Meltzer, Allan - *Grants: a Better Way to Deliver Aid*, publicat în Quarterly International Economics Report, Carnegie Mellon - Gailliot Center for Public Poverty, online: <http://www2.gsu.edu/~poljsd/4421/4421readings/Lerrick-Meltzer.pdf>, United States, 2002
96. Lucas, R.E. Jr. - *On the Mechanics of Economic Development*; Journal of Monetary Economics, Vol. 22, 1988
97. Lüdeke-Freund, Florian, Hampl, Nina, Flink, Christoph - *Bankability von Photovoltaik-Projekten (The Bankability of Solar Photovoltaic Projects)*, 2012. Böttcher, J. (Hrsg.) - *Solarvorhaben. Wirtschaftliche, Technische und Rechtliche Aspekte*, München: Oldenbourg, pp. 285-302, 2012
98. Lumperdean, Ioan, Mățiș, Dumitru, Mustață, Răzvan - *Ghid privind elaborarea și prezentarea lucrărilor de licență și disertație*, www.econ.ubbcluj.ro/informatii...FSEGA.pdf
99. Mrak, M., Wostner, P. - *Absorpcijska sposobnost Republike Slovenije za črpanje sredstev EU*, IB revija, Ljubljana, Slovenia, 2004
100. Ngaire, Woods - *The International Response to the Global Crisis and the Reform of the International Financial and Aid Architecture*, European Parliament Briefing Paper, September, European Union, Brussels, <http://www.globaleconomicgovernance.org/wp-content/uploads/Woods-EU-briefing-International-Response-to-the-Financial-Crisis.pdf>, 2009

101. Moger, D., - *The History of Foreign Economic Aid*, Social Science issue 610, Philadelphia, United States, 1999
102. Oprescu, G. (coord), Constantin, D.L., Ilie, F., Pîslaru, D. - *Analiza capacității de absorbție a fondurilor comunitare în România, Studii de impact III (PAIS III)*, Institutul European Român, București, www.ier.ro, 2007
103. Oracle Financial Services - *Credit Risk Analytics: A Cornerstone for Effective Risk Management*, Oracle World Headquarters, Redwood Shores, Statele Unite ale Americii, 2008
104. Picard, Louis - *Development Administration: Foreign Aid and Policy*, University of Pittsburgh, Graduate School of Public and International Affairs, Course Spring 2011, available online at: <http://www.pitt.edu/~picard/>, 2011
105. Price, Andrew - *The new approach to the appraisal of road projects in England*, publicat în *Journal of Transport Economics and Policy*, volume 33 part 2, University of Bath, Bath, United Kingdom, 1999
106. Reilly, A. - *The EU structural and cohesion funds: solution or smokescreen to Europe's regional disparities?*, în *Romanian Journal of European Affairs* vol.4 no. 2, Institutul European din România, București, 2004
107. Reinikka, R., Svensson, J. - *Local Capture: Evidence from a Central Government Transfer Program in Uganda*, *Quarterly Journal of Economics*, 119: 679–705, 2004
108. Romer, P.M. - *Increasing Returns and Long-run Growth*, *Journal of Political Economy*, Vol. 94, 1986
109. Sachs, Jeffrey - *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*, Penguin Group, New York, United States, 2005
110. Sogge, David - *Foreign Aid: Does it Harm or Help?*, *The Christian Century*, February 23, 2000, pp. 206-209, Chicago, Illinois, United States, 2000
111. Shleifer, Andrei - *Peter Bauer and the Failure of Foreign Aid*, *Cato Journal*, Vol. 29, No. 3 (Fall 2009) , <http://www.cato.org/pubs/journal/cj29n3/cj29n3-1.pdf>, 2009
112. Stern, N. H. - *Professor Bauer on Development*, *Journal of Development Economics*, 1: 191–211, 1974
113. Thibodeau, Patrick - *Following criticism, U.S. suspends foreign aid for outsourcing - USAID to review impact on jobs after complaint*, *Computerworld*, http://www.computerworld.com/s/article/9184458/Following_criticism_U.S._suspends_foreign_aid_for_outsourcing, 2010

114. Uniunea Generală a Industriașilor din România - *Fondurile Structurale și de Coeziune 2007-2013*, Uniunea Generală a Industriașilor din România, București, România, 2006
115. Zerbe, Richard – *History of Cost Benefit Analysis*, lucrare prezentată la Conferința *Cost Benefit and Cost Effectiveness Analysis - The American Statistical Association Chicago Chapter*, Chicago, US, 5 Mai 2006, online: <http://www.chicagoasa.org/downloads/CostBenefitConference2006/benefit%20cost%20history.pdf>, Chicago, Statele Unite, 2006

Articole proprii

116. Trenca, Ioan, Petria, Nicolae, Droj, Laurențiu - *Considerations over the Methodology of Financial Analysis and its linkage with Bankability of European Funded Investment Projects* lucrare prezentată la Conferința Internațională The 19th International Economic Conference – IECS 2012 „*The persistence of the global economic crisis: causes, implications, solutions*”, 15-18 Iunie, Sibiu, România, 2012
117. Droj, Laurențiu - *Testing the Relevance of Financial and Economic Indicators used for Banking Analysis of Companies - Using Dispersion Modeling*, lucrare în curs de publicare *Globalization and Higher Education in Economics and Business Administration*, Iași, 2012
118. Droj, Laurențiu - *Financial Performance Analysis based on the Financial Statements for the Companies Located in the Bihor - Hajdu Bihar Euroregion*, lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 8th Edition, 25-26 mai, 2012, în curs de publicare în *Analele Universității din Oradea*
119. Droj, Laurențiu, Droj, Gabriela - *Usage of ACB-MININD Software in the CBA analysis for financing investment projects through European funding in correlation with the financing from the banking system*, lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 8th Edition, 25-26 mai, 2012, în curs de publicare în *Analele Universității din Oradea*
120. Chirilă, Emil, Droj, Laurențiu, Boloș, Marcel, Kulcsar, Edina - *Financial stability – the pre-requisit of a successful financial activity* publicată în cartea *Indicatori de Performanță a Entităților Economice din Euroregiunea Bihor–Hajdú-Bihar*, rezultată în urma proiectului *Cross-Border Research Programme - Performance Indicators of*

- the Economic Entities from Bihor-Hajdu Bihar Euroregion*, proiect finanțat de Hungary-Romania Cross-Border Co-operation Programme 2007-2013, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2011
121. Zăpodeanu, Daniela, Bețe, Croneliu, Droj, Laurențiu - *Common indicators characterizing companies in the Bihor-Hajdú-Bihar Euroregion* publicată în cartea *Indicatori de Performanță a Entităților Economice din Euroregiunea Bihor-Hajdú-Bihar*, rezultată în urma proiectului *Cross-Border Research Programme - Performance Indicators of the Economic Entities from Bihor-Hajdu Bihar Euroregion*, proiect finanțat de Hungary-Romania Cross-Border Co-operation Programme 2007-2013, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2011
122. Chirilă, Emil, Droj, Laurențiu - *Increase in the Role of the Financial Synthesis Reports for Accession of the European Structural Funds*, lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 7th Edition, 27-28 mai, 2011, publicată în *Analele Universității din Oradea*, seria Științe Economice, Tom XX 2011, revista cotată CNCSIS B+, 1st issue July 2011, ISSN – 122-569X (în format tipărit), ISSN-1582-5450 (în format electronic, pe CD-ROM), pag. 348-353, <http://ideas.repec.org/a/ora/journal/v1y2011i1p348-353.html>, 2011
123. Droj, Laurențiu, Droj, Gabriela - *European Funding – Reduction of Economic Disparities or the Rich Get Richer?* lucrare prezentată la Conferința Internațională 18th International Economic Conference – IECS 2011 „*Crises after the Crisis. Inquiries from a National, European and Global Perspective*”, 19-20 mai 2011, Sibiu, România
124. Droj, Laurențiu - *Determination of Residual Value within the Cost Benefit Analysis for the Projects Financed by the European Union* lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 7th Edition, 27-28 mai, 2011, Oradea, România
125. Droj, Laurențiu - *Financial Indicators for Assessing Investment Projects Financed from EU Structural Funds*, Conferința Științifică Internațională *Aspecte economico-financiare și sociale ale economiei Republicii Moldova în contextul transformărilor sistemice și integrării în spațiul European*”, 26-27 Noiembrie 2010, Chișinău, Republica Moldova

126. Droj, Laurențiu - *Absorption Capacity of ERDF Funding between Figures and Facts in North Western Romania*, The 15th International Business Information Management Association Conference, Cairo, Egypt, 6-7 November 2010, publicată în Proceedings of the 15th International Business Information Management Association, editor: Khalid S. Soliman, ISBN 978-0-9821489-4-5, pag. 1189- 1197, www.ibima.org
127. Droj, Laurențiu - *The Involvement of the Banking Sector in Co-Financing European Funded Projects Proposed by Romanian Private Companies* - International Workshop „Advanced Research And Trends In Accounting, Audit And Finance”, ICMEA 2010, Alba Iulia, România, publicată în Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, vol. I, Decembrie 2010, pag. 375-386
128. Droj, Laurențiu, Droj, Gabriela - *Spatial Decision Support System for Property Taxation Modelling*, The 14th International Business Information Management Association Conference, Istanbul Turkey, 23-24 June 2010, publicată în Proceedings of the 14th International Business Information Management Association, editor: Khalid S. Soliman, ISBN 978-0-9821489-3-8, pag. 1746- 1758,
129. Mancianca, A., Droj, Gabriela, Droj Laurențiu, - *Applicability Of GIS In Nominal Assets Valuation*, publicată în Analele Universității din Oradea, Fascicula Construcții și Instalații Hidroedilitare, Tom XIII 2010, revista cotata CNCSIS B+, 1st issue July 2010, ISSN – 14544067 *Analele Universității din Oradea, Vol. XIII – 2010*
130. Droj, Laurențiu - *The Analysis of Absorption Capacity of European Funding in the North Western Region of Romania*, lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 6th Edition, 29-30 mai, 2010, publicată în Analele Universității din Oradea, seria Științe Economice, Tom XIX 2010, revista cotata CNCSIS B+, 2nd issue December 2010, ISSN – 122569 (în format tipărit)
131. Droj, Laurențiu - *Financial Indicators for the Implementation of an European Funded Investment Project under SOP IEC Programme – Case Study Of A Romanian SME*, lucrare prezentată la Conferința Internațională *European Integration – New Challenges for the Romanian Economy*, 6th Edition, 29-30 mai, 2010, publicată în Analele Universității din Oradea, seria Științe Economice, Tom XIX 2010, revista cotată CNCSIS B+, 1st issue iulie 2010, ISSN – 122569 (în format tipărit).
132. Droj, Gabriela, Droj, Laurențiu, Mutu, Simona - *Geographical Informational Systems - Applicability In Investments And Banking*, lucrare prezentată în cadrul conferinței

- internaționale *Competitivitate și Stabilitate în Economia Bazată pe Cunoaștere*, ICONEC 2010, 15-16 mai 2010, în curs de publicare în *Analele Universității Craiova*, seria Științe Economice.
133. Droj, Gabriela, Mancia, A., Droj, Laurențiu – *Nominal Assets Valuation by GIS*, GIS OPEN 2010, University of West Hungary, Szekesfehervar, Hungary, 2010
134. Droj, Laurențiu, Chirilă, Emil – *Barometru de opinie*, lucrare publicată în *Biserici de lemn în bazinul Crisul Repede, Oradea, 2010*, pag. 142-149, ISBN 978-973-1903-12-5, rezultată în urma proiectului *Valorificarea patrimoniului cultural Biserici de lemn Bihor*, proiect finanțat de Guvernele Islandei, Principatului Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul financiar al Spațiului Economic European.
135. Sabău-Popa, Diana, Pop, Edina, Droj, Laurențiu - *The implications of the current international financial crisis on direct taxes reform*, lucrare susținută în cadrul Conferinței Internaționale *Financial trends in the global economy* din 13-14 noiembrie 2009, desfășurată în cadrul Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor a Universității Babeș Bolyai din Cluj Napoca, publicată în volumul nr. 1 al conferinței, pag. 111-116, editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2010
136. Droj, Laurențiu – *Modalități de finanțare a reabilitării bisericilor de lemn clasificate ca monument istoric*, lucrare publicată în *Biserici de lemn în bazinul Crisul Repede, Oradea, 2010*, pag. 110-117, ISBN 978-973-1903-12-5, rezultată în urma proiectului *Valorificarea patrimoniului cultural Biserici de lemn Bihor*, proiect finanțat de Guvernele Islandei, Principatului Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul financiar al Spațiului Economic European.
137. Droj, Laurențiu - *Access of Romanian Private Companies to European Funding and the Involvement of the Banking Sector*, International Conference „Financial Trends in the Global Economy”, Universitatea Babeș Bolyai Cluj Napoca, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Cluj Napoca, România, 2009
138. Droj, Laurențiu – *Increasing the management and productive capacity of Romanian SMEs and large enterprises by accession of structural funds – SOP IEC*, Editura Universității din Oradea - *Analele Universității din Oradea*, ISSN – 1582 - 5450, vol. III pag. 195-200, Facultatea de Științe Economice, 2009
139. Droj, Laurențiu – *Analysis and classification of Romanian SMEs using the financial criteria established by the „New SME Classification”*, Editura Universității din

- Oradea - Analele Universității din Oradea, ISSN – 1582 - 5450, vol. III pag. 189-195, revistă cotate CNCSIS B+, Facultatea de Științe Economice, 2009
140. Trifan, Anca, Droj, Laurențiu – *Non-Rembursable Funds for MicroEnterprises and SMEs*, lucrare prezentată la Conferința Internațională: International Scientific Symposium „Innovative solution for sustainable development of textiles industry”, Faculty of Textiles and Leatherwork, Oradea, 29-30 of May 2008, seria Textile Pielărie, Tom IX 2008, revistă cotate CNCSIS B+
141. Trifan, Anca, Droj, Laurențiu – *Regional Operational Programme in Romania*, lucrare prezentată la Conferința Internațională: International Scientific Symposium „Innovative solution for sustainable development of textiles industry”, Faculty of Textiles and Leatherwork, Oradea, 29-30 of May 2008, publicată în Analele Universității din Oradea, seria Textile Pielărie, Tom IX 2008, revistă cotate CNCSIS B+

Publicații ale Comisiei Europene

142. Comisia Europeană - *Guide to Cost-Benefit Analysis of Major Projects - In the context of EC Regional Policy 1997 edition*, Comisia Europeană, online: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/pdf/3_full_en.pdf, Brussels, 1997
143. Comisia Europeană - *Towards sustainability - The Fifth EC Environmental Action Programme*, Comisia Europeană – DG Environment, online: <http://ec.europa.eu/environment/actionpr.htm>, Brussels, 2005
144. Comisia Europeană - *Towards sustainability - „Guide to cost-benefit analysis of investment projects - Structural Fund - ERDF, Cohesion Fund and ISPA”*, Comisia Europeană – DG Regional Policy, Brussels, 2002
145. Comisia Europeană - *Guide to COST-BENEFIT ANALYSIS of investment projects - Structural Funds, Cohesion Fund and Instrument for Pre-Accession*, Comisia Europeană – DG Regional Policy, online: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide2008_en.pdf, Brussels, 2008
146. Comisia Europeană - *Politica de coeziune 2007-2013 – Comentarii și texte oficiale*, Oficiul pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene, Luxemburg, 2007

147. European Commission - *The Treaty of Rome*, European Commission, Rome, Italy, online:
http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/documents/treaties/rometreaty2.pdf, 1957
148. European Commission - *Single European Act*, Available online at
http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/documents/treaties/singleeuropeanact.pdf, 1986
149. European Commission - *Orientări privind metodologia de realizare a analizei costuri-beneficii - Document de lucru nr. 4*, European Commission - Directorate General Regional Policy, Brussels, 2006
150. European Commission, *Annex to the Report from the Commission to the Council and the European Parliament - 2005 Report on PHARE pre-accession and transition instruments*, European Commission, Brussels, Belgia, 2007
151. European Commission - *EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*, European Commission - Directorate General Regional Policy, Brussels, 2008
152. European Commission - *Guide to Cost-Benefit Analysis of investment projects - Structural Funds, Cohesion Fund and Instrument for Pre-Accession*, European Commission – DG Regional Policy Brussels, 2008
153. European Commission - *European Cohesion Policy in Romania*. Available at
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/ro_en.pdf, 2009
154. European Commission - *Investing in Europe's Future*, Publications Office of the European Union, Luxemburg, 2010
155. European Commission - „*Politica de coeziune 2014 –2020 - Investiții în creștere economică și ocuparea forței de muncă*”, European Commission Brussels, 2011a
156. European Commission - „*Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, care fac obiectul cadrului strategic comun, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și de abrogare a*

- Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului*”, European Commission, Brussels, disponibilă on-line: <http://ec.europa.eu/esf/BlobServlet?docId=233&langId=ro>, 2011b
157. European Commission – „*State of the Union 2012 Address - José Manuel Durão Barroso, President of the European Commission*”, European Commission, Brussels, disponibilă on-line: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/12/596>
158. European Council - *Council Regulation (EC) No 1260/1999 of 21 June 1999 laying down general provisions on the Structural Funds*, Official Journal of European Union, Brussels, Belgium, 1999
159. European Council - *Council Regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999*, Official Journal of European Union, Brussels, Belgium, 2006a
160. European Parliament - *Regulation (EC) No 1080/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation (EC) No 1783/1999*, Official Journal of European Union, Brussels, Belgium, 2006b
161. European Parliament - *Fact Sheets on the European Union*, European Parliament Publication Office, Luxembourg, 2009
162. European Union - *Cohesion Policy 2007-13 National Strategic Reference Frameworks*. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, (2007)
163. European Union - *Operational Programme Regional Operational Programme*, Brussels, Belgium, (2007)

Legislație, Rapoarte și publicații guvernamentale

164. Autoritatea de Management al Programului Operațional Regional – *REGIO - Lista proiectelor contractate la 29 iunie 2012* - Autoritatea de Management al Programului Operațional Regional - disponibil online http://inforegio.ro/sites/default/files/Lista%20contracte%20locatie_29_06_2012_POR.xls, 2012

165. Guvernul României - *Carta Verde a Dezvoltării Regionale în România*, Guvernul României, București, 1997
166. Guvernul României – *Legea nr. 151/1998 a Dezvoltării Regionale*, Guvernul României, București, România, 1998
167. Guvernul României - *Planul național de Dezvoltare 2004-2006*, Guvernul României, București, România, 2004
168. Guvernul României - *Planul național de Dezvoltare 2007-2013*, Guvernul României, București, România, 2005
169. Guvernul României - *Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013*, Guvernul României, București, România, 2006
170. Guvernul României - *Hotărârea de Guvern nr. 386/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Finanțelor*, Guvernul României, București, România, 2007
171. Guvernul României – Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, „*Ghidul Solicitantului POS CCE Axa 1 Domeniul 1.1 – Sprijin Financiar în valoare de până la 1.075.000 lei acordat pentru investiții în IMM*”, București, 2009
172. Guvernul României - *HG 606/2010 privind stabilirea unor măsuri de accelerare a implementării instrumentelor structurale*, Guvernul României, București, România, 2010
173. Guvernul României – Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, „*Informare cu privire la calculul valorii reziduale*”, Guvernul României, București, România, 2011
174. Romanian Government - *Regional Operational Programme 2007-2013*, Ministry of Development, Public Works and Housing, Bucharest, Romania, 2007
175. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - *Raport Final privind Implementarea Programului Sapard în România*, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Autoritatea de Management pentru Programul SAPARD, București, România, 2011
176. Ministerul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri - *Document Cadru de Implementare a Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” V. 1 - Ianuarie 2011*, Guvernul României, Ministerul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri, *Anexă a Ordinului MECMA 50/06.01.2011*, București, România, 2011
177. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului - *Alocarea financiară pe regiuni de dezvoltare - Programul Operațional Regional 2007 – 2013*, Bucharest, Romania, 2007

178. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului - *Evaluarea Implementării Priorităților și Proiectelor POR 2007 – 2013, adresate mediului de afaceri*, Elaborat pentru Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului de către East West Consulting (EWC) Brussels, disponibil on-line: http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/Documente_Suport/Evaluari/1_EVALUARI_POR/3_Eval_Impl_Prioritati_POR.pdf, 2011
179. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului - *Document Cadru de Implementare a Programului Operațional Regional 2007-2013, versiunea 12*, Guvernul României, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, *Anexă la Ordinul Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului 69/16.02.2012 și la Ordinul Ministerului Afacerilor Europene 181/27.02.2012*, București, România, 2012

Site-uri

<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>

www.bnr.ro

www.businessdictionary.com/definition/bankable.html

www.ec.europa.eu

www.eib.org

www.eurostat.eu

www.gov.ro

www.ier.ro

www.inforegio.ro

<http://poscce.mimcmca.ro/>

www.nord-vest.ro

<http://www.vosesoftware.com/home.php>